

TEZA:

Obwiniony radca prawny sporządził skargę kasacyjną od innego wyroku niż powinien a wyrok ten nie dotyczył w ogóle pokrzywdzonej, ponadto z tytułu upływu czasu nie mógł stanowić przedmiotu skargi kasacyjnej. Na skutek braku staranności w wykonywaniu czynności zawodowych radca prawny doprowadził do niezłożenia skargi kasacyjnej od właściwego wyroku.

WO – 71/23

O R Z E C Z E N I E

z dnia 13 lipca 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:

Przewodniczący: SWSD Arkadiusz Sawala (sprawozdawca)

Sędziowie: SWSD Joanna Pilewska
SWSD Wiesław Kmiotek

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: Mariusza Łątkowskiego
po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2023 r. na rozprawie
sprawy radcy prawnego R. K. (nr wpisu ...)

obwinionego o to, że naruszył zasady etyki zawodowej przez popełnienie przewinienia dyscyplinarnego podważającego zaufanie do zawodu radcy prawnego przez nierzetelne i bez należytej staranności uwzględniającej profesjonalny charakter działania sporządzenie w czerwcu 2019 r skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny – Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt. II Ca 1869/18), która to czynność była przedmiotem umowy z D.F. i w skutek tego sporządzenie w czerwcu 2019 r. i wniesienie skargi kasacyjnej, która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 18 czerwca 2019 r. od innego wyroku – wyroku Sądu Apelacyjnego I Wydział Cywilny z dnia 30 maja 2014 r. (sygn. akt I ACa 429/14), który nie dotyczył D. F., a ponadto z racji upływu czasu nie mógł stanowić przedmiotu skargi kasacyjnej, czym doprowadził do niezłożenia skargi kasacyjnej w terminie przewidzianym przez prawo od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny – Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt II Ca 1869/18), będącym przedmiotem zlecenia, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania obwinionego R. K. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 grudnia 2022 r.(sygn. akt OSD/KR 27/2022)

orzeka:

1. utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 grudnia 2022 r.(sygn. akt OSD/KR 27/2022);
2. zasądza na rzecz pełnomocnika pokrzywdzonej kwotę 840 zł, tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. zasądza od obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych kwotę 840 zł tytułem zwrotu zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego,
4. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych zasądza od obwinionego, na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1800,00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) złotych.

UZASADNIENIE

W wyniku skargi na czynności radcy prawnego złożonej pismem z dnia 8 lutego 2021 r. przez D.F. (pokrzywdzona) - Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2021 r. (sygn. akt R 16/21/1) wszczął dochodzenie w sprawie radcy prawnego R. K. (obwiniony) z uwagi na uprawdopodobnienie popełnienia przez niego przewinienia dyscyplinarnego, przywołując przepisy art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – zwanego dalej „KERP”.

Następnie po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w tym przesłuchaniu obwinionego, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego złożył pismem z dnia 26 kwietnia 2022 r. skierowanym do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych – wniosek o ukaranie radcy prawnego R.K. (sygn. akt R16/21/1). W niniejszym wniosku - wniósł o ukaranie r.pr. R.K. (nr wpisu ...) – stawiając zarzuty naruszenia zasad etyki zawodowej przez popełnienie przewinienia dyscyplinarnego podważającego zaufanie do zawodu radcy prawnego przez nierzetelne i bez należytej staranności uwzględniającej profesjonalny charakter działania sporządzenie w czerwcu 2019 r. skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny – Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt II Ca 1869/18), która to czynność była przedmiotem umowy z D.F. i w skutek tego sporządzenie w czerwcu 2019 r i wniesienie skargi kasacyjnej, która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 18 czerwca 2019 r. od innego wyroku - wyroku Sądu Apelacyjnego I

Wydział Cywilny z dnia 30 maja 2014 r. (sygn. akt I ACa 429/14), który nie dotyczył D.F., a ponadto z racji upływu czasu nie mógł stanowić przedmiotu skargi kasacyjnej, czym doprowadził do niezłożenia skargi kasacyjnej w terminie przewidzianym przez prawo od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny - Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt II Ca 1869/18), będącym przedmiotem zlecenia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 grudnia 2022 r. w tej samej dacie wydał orzeczenie (sygn. akt OSD/KR 27/2022) uznając obwinionego za winnego zarzucanych mu czynów i wymierzając obwinionemu karę nagany oraz nałożył obowiązek przeproszenia pokrzywdzonej na piśmie, nadto obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 3.000 zł.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny (OSD) stwierdził, że w przedmiotowej sprawie w świetle zebranego materiału dowodowego oraz ustalonego stanu faktycznego należy uznać, że obwiniony swoim działaniem wypełnił przesłanki zarzucanych mu deliktów dyscyplinarnych, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - zwanego dalej „KERP”. Stosownie do treści powołanego art. 64 ust 1 ustawy o radcach prawnych odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają m.in. radcowie prawni za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Zgodnie z powołanym art. 11 Kodeksu Etyki radca prawny jest zobowiązany dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym. Jednocześnie ust. 2 stanowi, że naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego. W świetle zebranego materiału dowodowego, ustalonego powyżej stanu faktycznego, fakt popełnienia przez obwinionego zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu art. 6, art 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki nie budzi wątpliwości.

W odwołaniu od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 06 grudnia 2022 r. (sygn. akt OSD/KR 27/2022) złożonym przez obwinionego pismem z dnia 6 marca 2023 r. - obwiniony wniósł o zmianę powyższego orzeczenia i uniewinnienie go od zarzucanego czynu albo o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji wobec nieprzeprowadzenia w pełni postępowania dowodowego i wysuniętych błędnych i sprzecznych ze sobą wniosków z zeznań pokrzywdzonej, a także o nieobciążanie go kosztami postępowania dyscyplinarnego.

W powyższym odwołaniu obwiniony zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

- 1) obrazę prawa materialnego, tj. art. ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. z późn. zm.) w związku z art. 6 ust 1 oraz art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez przyjęcie, że uznano mnie jako obwinionego i dopuściłem się czynu podważającego zaufanie do zawodu radcy prawnego przez nierzetelne i bez należytej staranności sporządziłem skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego czym naruszyłem zasady Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;
- 2) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. w związku z art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i uznanie, że dokumenty przekazane przez pokrzywdzoną D. F. były tymi, które wskazała w skardze.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

Na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W myśl art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazę przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe przepisy, orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 06.12.2022 r. (sygn. akt OSD/KR 27/2022) oraz argumenty podniesione przez obwinionego w uzasadnieniu odwołania, należy stwierdzić, że w danej sprawie zachodzą

okoliczności przemawiające za uznaniem winy obwinionego. Odwołanie obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie.

W odwołaniu od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 06 grudnia 2022 r. (sygn. akt OSD/KR 27/2022) złożonym przez obwinionego pismem z dnia 6 marca 2023 r. - obwiniony wnosi o zmianę powyższego orzeczenia i uniewinnienie go od zarzucanego czynu albo o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji wobec nieprzeprowadzenia w pełni postępowania dowodowego i wysuniętych błędnych i sprzecznych ze sobą wniosków z zeznań pokrzywdzonej, a także o nieobciążanie go kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Zarzuty do zaskarżonego orzeczenia wskazane przez obwinionego w przedmiotowym odwołaniu w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego są bezzasadne i tym samym odwołanie zasługuje na oddalenie.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Rzecznika Dyscyplinarnego oraz Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie budzą wątpliwości. Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje ustalenia OSD za prawidłowe i przyjmuje je za własne. Należy stwierdzić, że ustalenia te są wynikiem prawidłowej oceny dowodów, zgodnej z wymogami art. 7 k.p.k., a zatem nie doszło do naruszenia tego artykułu. Fakt naruszenia przez Obwinionego norm określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 12 ust 1 Kodeksu Etyki – w ocenie WSD nie budzi wątpliwości.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów :

- 1) obraza prawa materialnego, tj. art. 64 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust 1 oraz art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez przyjęcie, że obwiniony dopuścił się czynu podważającego zaufanie do zawodu radcy prawnego przez nierzetelne i bez należytej staranności sporządził skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego czym naruszył zasady Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – zarzut niezasadny. Zebrany w danej sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że obwiniony popełnił delikt dyscyplinarny opisany w w/w przepisach. W szczególności potwierdzają to zeznania pokrzywdzonej D.F., które należy uznać za wiarygodne i spójne z pismami sądowymi oraz innymi dokumentami. Ze zgromadzonych w sprawie dowodów w sposób oczywisty wynika, że obwiniony sporządził skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego I Wydział Cywilny z dnia 30 maja 2014 r. (sygn. akt I ACa 429/14), który nie

dotyczył D.F., a ponadto z racji upływu czasu nie mógł stanowić przedmiotu skargi kasacyjnej. Wyjaśnienia obwinionego, że pokrzywdzona zleciła mu złożenie skargi kasacyjnej w sprawie, w której złożył on pismo do Sądu Apelacyjnego należy uznać za niewiarygodne. Sąd Apelacyjny I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 9 stycznia 2020 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez radcę prawnego R.K. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Została bowiem wniesiona przez osobę, która w postępowaniu nie była stroną. Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 398¹ § 1 k.p.c. uprawnienie do wniesienia skargi kasacyjnej przysługuje stronom oraz podmiotom wymienionym w tym przepisie. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że zważywszy na treść pełnomocnictwa można domniemywać że intencją mocodawcy mogło być zaskarżenie zupełnie innego orzeczenia. W trakcie postępowania ustalono, że skarga kasacyjna od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny - Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt II Ca 1869/18) nigdy nie została wniesiona. Należy zatem zgodzić się ze stwierdzeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP, że obwiniony przystąpił w przedmiotowej sprawie do realizacji pomocy prawnej bez należytej staranności uwzględniającej profesjonalny charakter działania radcy prawnego.

Jak słusznie wskazał OSD, zgodnie z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. W świetle art. 8 KERP radca prawny, świadcząc klientowi pomoc prawną, postępuje lojalnie i kieruje się dobrem klienta w celu ochrony jego prawa, natomiast według art. 12 ust. 1 KERP Radca prawny zobowiązany jest wykonywać czynności zawodowe sumiennie oraz z należyłą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania. Należy uznać, że postępowanie radcy prawnego - tj. złożenie skargi kasacyjnej od wyroku, który nie dotyczył D.F., a ponadto z racji upływu czasu nie mógł stanowić przedmiotu skargi kasacyjnej; doprowadzenie do niezłożenia skargi kasacyjnej w terminie przewidzianym przez prawo od wyroku Sądu Okręgowego II Wydział Cywilny - Odwoławczy z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt II Ca 1869/18) było ewidentnie sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa, które radca prawny powinien znać. Sposób działania radcy prawnego można uznać za oczywiście sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami etyki zawodowej.

2) obraza przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. w związku z art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i uznanie, że dokumenty przekazane przez pokrzywdzoną D. F. były tymi, które wskazała w skardze – zarzut niezasadny. Argumenty dotyczące niezasadności wskazano wyżej przy zarzucie ujętym w pkt 1). Zebrany materiał dowodowy wyraźnie wskazuje, że zarówno Rzecznik Dyscyplinarny jak i OSD niniejszej sprawie działali zgodnie z art. 7 k.p.k., tj. kształtowali swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Tak samo nie zostały naruszone przez OSD normy art. 410 k.p.k. wskazujące, że postawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Należy wskazać, że wnioski dowodowe składane przez obwinionego w Prokuraturze Rejonowej oraz Sąd Rejonowy (sygn. akt II K1547/19/S/S) dotyczące pożyczek otrzymanych przez A. K. (vide sprawy prawne i karne, w których obwiniony działał w imieniu D.F. i jej brata R. S.) nie zostały rozpoznane pozytywnie dla wnioskodawcy (postanowienie prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 20.06.2018 r. sygn. akt PR 4Ds.470.2018 oraz oddalenie wniosku przez Sąd, co potwierdził sam obwiniony - protokół przesłuchania obwinionego z dnia 27.07.2021 r. sporządzony przez Rzecznika Dyscyplinarnego). Jako całkowicie zasadne należy ocenić również postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP z dnia 24.08.2021 r. (sygn. R 16/21/1) o oddaleniu wniosków dowodowych radcy prawnego R. K. o wystąpienie do komornika sądowego z pismem w sprawie czynnego udziału w/w radcy prawnego na rzecz powstrzymania licytacji nieruchomości D.F. Uzasadniając niniejsze postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego słusznie wskazuje, że okoliczności, których udowodnienia domaga się obwiniony nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy dyscyplinarnej.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych - radcowie prawni podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej m.in. za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki oraz godnością zawodu. Art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wskazuje, że radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. Zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego, a w konsekwencji obliguje przedstawicieli tego zawodu do podwyższonej staranności w zakresie wykonywania zawodu i takiego postępowania, które wzbudza zaufanie na zewnątrz, w szczególności w organach, urzędach i sądach.

W tej sytuacji Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydając rozstrzygnięcie oparł się na dowodach z dokumentów znajdujących w aktach przedmiotowej sprawy, które w swoim uzasadnieniu do orzeczenia z dnia 6 grudnia 2022 r. dokładnie wskazał OSD. Należało zatem uznać za całkowicie wiarygodną i uzasadnioną argumentację przedstawioną przez pokrzywdzoną związaną z daną sprawą wyrażoną w jej skardze i zeznaniach oraz mających oparcie w innych dowodach znajdujących się w aktach przedmiotowej sprawy dyscyplinarnej. Wyższy Sąd Dyscyplinarny uwzględnił również, słuszne w ocenie Sądu, stanowisko pełnomocnika pokrzywdzonej wyrażone na rozprawie WSD w dniu 13 lipca 2023 r.

WSD podziela też stanowisko OSD w zakresie wymierzonej obwinionemu kary. Wymierzona obwinionemu kara nagany oraz obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej są adekwatne do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów przypisanych obwinionemu, a także właściwym sygnałem dla opinii publicznej, że tego typu zachowania radcy prawnego nie są bagatelizowane i lekceważone.

Zgodnie z wnioskiem pełnomocnika pokrzywdzonej zasądzone zostały koszty zastępstwa procesowego zgodne z kryteriami wskazanymi w Obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 stycznia 2018 r.

O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł stosownie do art. 70⁶ ust. 2 pierwszej ustawy o radcach prawnych obciążając Obwinionego kwotą 1.800 zł zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.